

Franz Schubert (1797- 1828): Piano trio in Es Dur, op. 148

Ο Αυστριακός συνθέτης Franz Schubert υπήρξε εξαιρετικά παραγωγικός στη διάρκεια της σύντομης ζωής του. Συνέθεσε περισσότερα από εξακόσια lieder, και μεταξύ άλλων, συμφωνίες, σονάτες, έργα μουσικής δωματίου, θρησκευτικά έργα και όπερες. Το σύντομο 'πιάνο τρίο σε μι ύφεση μείζονα (op. 163) για πιάνο, βιολί και τσέλο' δημοσιεύθηκε μετά το θάνατό του από τον εκδοτικό οίκο Diabelli & Co. Ο τίτλος Notturmo (νύχτα) δόθηκε στο έργο από τον εκδότη και όχι από τον ίδιο το Schubert. Το πιο πιθανό είναι ο Schubert να έγραψε το έργο αυτό κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου ζωής του. Ενδεχομένως αρχικά προοριζόταν να αποτελέσει το δεύτερο μέρος του 'πιάνο τρίο σε μι ύφεση ελάσσονα (op.99)'. Επίσης παρουσιάζει κοινά στοιχεία με το 'κουιντέτο εγχόρδων σε ντο μείζονα (op. 163)', όπως τα εντυπωσιακά αργά τμήματα, τη μετέωρη αίσθηση και την πανομοιότυπη χρήση pizzicato σε διάφορα σημεία με παράδοξο τρόπο, αφού αντί να κάνει το έργο πιο ανάλαφρο του δίνει μία υποβόσκουσα τραγική χροιά. Το μελωδικό υλικό της χαρακτηριστικής κεντρικής θεματικής ιδέας του έργου, θυμίζει πολλά γνωστά έργα του Schubert. Το έργο έχει τη δομή μίας εκτενούς τριμερούς φόρμας (ABABA). Το πρώτο επεισόδιο είναι θεωρητικά στην φα ύφεση μείζονα, παρόλο που είναι γραμμένο στη μι μείζονα (υπερχρωματικότητα). Η βασική μελωδική ιδέα του επεισοδίου αυτού είναι ένα απλωμένο σχήμα τριών νοτών που δίνει μία στρατιωτική χροιά και θυμίζει παρέλαση παρά το αργό tempo που διακατέχει το κομμάτι και με αυτό τον τρόπο δημιουργεί αντίθεση με την εισαγωγή του κομματιού χωρίς να επηρεάζει την ενότητά του. Το δεύτερο επεισόδιο επαναλαμβάνει το υλικό του πρώτου επεισοδίου αλλά στην μείζονα επιδεσπόζουσα (ντο μείζονα). Η επιστροφή στο αρχικό υλικό μετά το τέλος των δύο αυτών επεισοδίων επιτυγχάνεται με μεταβατικά τμήματα. Το πρώτο μεταβατικό τμήμα ξεκινάει από τη φα μείζονα, με την οποία τελείωσε το πρώτο επεισόδιο και καταλήγει μετά από μία σειρά από μετατροπές στην αρχική τονικότητα της μι ύφεση μείζονας. Παράλληλα η γραμμή του μπάσου κατηφορίζει βήμα προς βήμα. Το δεύτερο μεταβατικό τμήμα είναι τονικά περιπτό, αφού το κομμάτι έχει ήδη επιστρέψει στην αρχική τονικότητα με μία εμφαντική καντέντα. Εν τούτοις, ο Schubert προσπαθεί να δημιουργήσει τονική αβεβαιότητα κλείνοντας ελαφρώς ξανά προς τη φα μείζονα, κλίμακα στην οποία τελείωσε το πρώτο επεισόδιο, και βρίσκει μία ακόμη ευκαιρία για αρμονική εξέλιξη του έργου. Στο τρίτο και τελευταίο επεισόδιο η αρχική μελωδία είναι διακοσμημένη με τρίλιες στο μέρος του πιάνο.

Johannes Brahms (1833- 1897): Piano Trio Nr. 1, op.8 1.Allegro 2.Scherzo 3.Adagio 4. Finale allegro

Ο Γερμανός συνθέτης και πιανίστας Johannes Brahms είναι ένας από τους πιο σημαντικούς συνθέτες κλασικής μουσικής του 19ου αιώνα. Η μουσική του συνδυάζει δραματική δύναμη και λυρική ένταση μαζί με μία ανακουφιστική ζεστασιά. Ενώ ήταν ριζοσπαστικός ως προς την αρμονική του γλώσσα και την εκφραστική του δεινότητα, ήταν συντηρητικός στην δόμηση των έργων του, χρησιμοποιώντας κυρίως παραδοσιακές μουσικές δομές. Συνέθεσε το 'πιάνο-τρίο no.1 (op.8)' το 1854. Ο συνθέτης δημιούργησε μια αναθεωρημένη εκδοχή του έργου αυτού το 1889. Είναι το μοναδικό έργο του Brahms που υπάρχει σήμερα δημοσιευμένο σε δύο εκδοχές και σχεδόν πάντα, όπως και σήμερα, παρουσιάζεται η αναθεωρημένη εκδοχή. Επίσης είναι το μοναδικό πιάνο τρίο του Brahms που τελειώνει σε ελάσσονα κλίμακα. Έχει γραφτεί για πιάνο, βιολί και τσέλο και αποτελείται από 4 μέρη (1.allegro 2.scherzo 3.adagio 4. finale allegro). Το **πρώτο μέρος**, γραμμένο σε ρυθμό 2/2, είναι σε φόρμα σονάτα στη μι μείζονα με ένα πλατύ θέμα που ξεκινά στο πιάνο και στο τσέλο και σιγά-σιγά χτίζει τη δραματική ένταση. Η ισορροπία έρχεται με ένα δεύτερο θέμα στη

σολ δίεση ελάσσονα. Το δεύτερο αυτό θέμα εμφανίζεται μόνο στην δεύτερη εκδοχή του έργου, αντικαθιστώντας μία πιο περίπλοκη θεματική ομάδα και ένα τμήμα φούγκας της πρώτης εκδοχής. Το **δεύτερο μέρος**, γραμμένο σε ρυθμό 3/4, σε μι ελάσσονα συνδυάζει περίτεχνα περάσματα με ξεσπάσματα fortissimo. Η αρχική ανάλαφρη διάθεση του πρώτου μέρους επιστρέφει με το μέρος του τρίο σε μι μείζονα. Η μείζονα τρίτη της πικαρδίας, με την οποία τελειώνει το μέρος αυτό στη μι μείζονα, προετοιμάζει τη συνέχεια. Η μόνη αλλαγή που έκανε ο Brahms σε αυτό το μέρος στη δεύτερη εκδοχή ήταν ένας διπλασιασμός της μελωδίας στο τσέλο και μία αναθεωρημένη εκδοχή της coda. Το **τρίτο μέρος**, γραμμένο σε ρυθμό 4/4 και στην κλίμακα σι μείζονα, ξεκινά με ένα πληθωρικό συγχορδιακό θέμα στο πιάνο, το οποίο ισορροπεί μέσω ενός μεσαίου τμήματος, κατά το οποίο το τσέλο παίζει μία σπαραχτική μελωδία στη σολ δίεση μείζονα, κάνοντας χρήση της χρωματικότητας. Στην πρώτη εκδοχή είχε χρησιμοποιηθεί ένα διαφορετικό δεύτερο θέμα -μία παράθεση του 'Am Meer' από το Schwanengesang του Franz Schubert καθώς και ένα τμήμα allegro, κατά το τέλος του μέρους. Το **τέταρτο μέρος**, γραμμένο σε ρυθμό 3/4 και στη μι ελάσσονα κλίμακα, ξεκινά με ένα θέμα το οποίο είναι έντονα χρωματικό και ελαφρώς ασαφές τονικά. Το μέρος αυτό υπέστη τις περισσότερες αλλαγές ανάμεσα στις δύο εκδοχές. Το αρχικό ήρεμο δεύτερο θέμα του τσέλου σε φα δίεση μείζονα αντικαταστάθηκε από ένα πιο δραστήριο θέμα με αρπέζ στο πιάνο. Μετά από ένα επεισόδιο στη μι μείζονα, όπου αναβιώνει τη διάθεση του πρώτου μέρους, η μουσική επιστρέφει στη μι ελάσσονα και ακολουθεί ένα θυελλώδες φινάλε.

Ευσταθία Μυρτώ Τονικίδου
τελειόφοιτη του ΤΜΕΤ του ΠΑΜΑΚ

Τις μουσικολογικές αναλύσεις των έργων των συναυλιών του κύκλου «Κυριακάτικα Πρωινά» έχουν επιμεληθεί οι φοιτητές του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Γκρέτα Παπά
βιολί

Μαρία Ανισέγκου
τσέλο

Νίκος Κυριόσογλου
πιάνο

"TrioFor"

Το "TrioFor" ιδρύθηκε το 2009. Αποτελείται από την Γκρέτα Παπά (βιολί), τη Μαρία Ανισέγκου (βιολοντσέλο) και τον Νίκο Κυριόσογλου (πιάνο). Έχει εμφανισθεί στη Θεσσαλονίκη, στις Σέρρες και έχει αποσπάσει τιμητικό έπαινο στον διαγωνισμό μουσικής της Ηλεκτρο το 2010.

Το "TrioFor" στοχεύει στο να προσφέρει φρέσκιες και δυναμικές ερμηνείες σε σημαντικά έργα του μουσικού ρεπερτορίου.

Τα έσοδα της συναυλίας
θα διατεθούν στην
**Ελληνική
Αντικαρκινική Εταιρεία**

www.tssso.gr

Επιμέλεια εντύπου: **Νίκος Κυριακού**
Σχεδιασμός: **ARTCORE**
Εκτύπωση: **ThessPrint**

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Ακούστε από Τρίτη 18:00-18:30 την εκπομπή
Η Κ.Ο.Θ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ
με τον Θεόδωρο Γαυδέλη,
από τον 9,58 fm και το F Πρόγραμμα

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ
ΠΡΩΪΝΑ

08.01.2017

TrioFor

Γκρέτα Παπά (βιολί)
Μαρία Ανισέγκου (βιολοντσέλο)
Νίκος Κυριόσογλου (πιάνο)

Έργα

Franz Schubert: Piano trio in
Es Dur, op. 148

Johannes Brahms: Piano Trio
No. 1, Op.8

Ώρα έναρξης: 12:00
Αίθουσα Συναυλιών Κ.Ο.Θ.
«Σόλων Μιχαηλίδης», Λεωφ. Νίκης 73
Είσοδος 10€
Προπώληση εισιτηρίων από το www.tssso.gr